

בס"ד יום א' דברים ער"ח מנחם אב תשע"ז.

היות שנתפרסם ברכים מכתב מאת הרב משה בראנסדארפער שליט"א אל הרב אברהם בער ליטמאנאוויטש שליט"א.

אין אני מפלפל בהלכה כי אם נמציאות הדברים: לכן הנני מפרסם את מה שידוע לי, וזה לשוני במאמר שנתפרסם בקובץ 'קול יהודה' קובץ ו' ..... וכדי להסיר טענות שמשמיעים לנו, כגון: "מסתמא גם אז הי' עפ"י הוראת חכם", או "שלא להוציא לעז על אבותינו שאכלו עוף טמא חי"ו". הנני מעיר עוד נקודה חשובה מאד כדלהלן: שעד לפני כחמישים שנה הי' אפשר לראות את העופות בחצירים ליד הבית, והגידול הי' באופן פשוט שמפעם לפעם שחטו אחדים מהם, וחלק מהבצים לקחו לאכילה, ועל חלק מהבצים הושיבו תרנגולת להמשיך מהם דורות, (וכמו שעדיין אפשר לראות זאת בכמה ערים (ממש ואין להחליף בכפרים) במזרח איראפא שכמעט בכל חצר ישנם כמה מיני עופות), (ר' משה אינו זוכר שכבתי אונגריין בירושלים גידלו בחצירות תרנגולים) וכולם ראו התנהגותם וצורתם וכל אחד הי' בקי להבחין בין סוגי העופות, וידעו איזה מהם אינם נאכלים, או כן נאכלים, וגם הרבנים והחכמים ראו אותם והכירו בהם היטיב, לא כן כהיום, הרי גידול העופות וגם שאר הבעלי חיים לאכילה הם גידול נפרד מהבעלי חיים לרבייה, והעופות שמטילים הביצים לאכילה אין האמהות (העופות) ראויים לאכילה רק ע"י הדחק, והעופות שמטילים הביצים להמשיך מהם דורות הם גידול נפרד אחר, וכל אלה מרוחקים מעיני מי שאינו עוסק בזה, ובפרט הטעכנאלאגיא של הרכבת התערוכת ממני העופות הם ממש בגדר סוד מסחרי, אבל זה שהם מערבים מיני עופות שונים כן ידוע, וגם מתפרסם על ידם, וגם מי שעוסק בגידול ביצים אין יודע מה שנעשה בבתי גידול העופות, (וכן מגדל העופות לאכילה אינו יודע מה נעשה אצל מגדלי העופות להמשיך מהם דורות), כי אם ידיעה קלושה, ובדאי שאין תלמיד חכם שידע בברור מה נעשה שם, ואיזה עופות מותר להרכיב זה עם זה, ואיזה אסור? ומה היא צורתם של העופות שמהם מרכיבים את מה שאנו רואים בשוק, האם הם משונים מן העופות עם מסורת? או שהם מתדמים לעופות עם מסורת? או מתדמים לטמאים? האם הם דורסים? או אינם דורסים? או כל ספק אחר שמתעורר מחמת הטעכנאלאגיע החדשה, ולפני עשרות שנים בערך בשנת תשכ"ד או קצת יותר מוקדם, שהתחילו לעשות את ההרכבות האלו שיש בהם משום שאלות כשרות, הי' תחילתם, בבתי גידול של נכרים בחו"ל ללא כל זיקה והתייחסות לשאלות ההלכה, (הן בענין האיסור של הרכבת מין בשאינו מינו, והן בשאלת מה דינם של בני הכלאים), ומשם הועברו לאר"י, (הן העופות המורכבים בעצמם, כדי לגדל אותם כאן, והן השיטות להרכבה), מבלי שמאן דהוא ירגיש במורכבות ובשאלות החמורות שנתעוררו מזה, וכל שכן שלא על פי הוראת תלמיד חכם או פוסק.

בכמה שו"ת (בנין שו"ת חתם סופר חלק ב' (ז"ד) סימן ע"ד, שו"ת מנחת יצחק חלק ה' סימן ל"א, וכן בדרכי תשובה סימן פ"ב מובאים כמה פוסקים בזה) נדון אם יש תערובות של זכר ממין טמא או ממין שאין עליו מסורת מה דינו, המדובר בתשובות אלו, שהאם ודאי טהורה, אבל בעופות אלו שאנו דנים עליהם אין כל ידיעה שהאם טהורה כדלעיל, ואדרבא הדבר ברור שגם האם היא מן העופות שאינם נאכלים,

ובתשובות אבן ישראל (לר"י. י. פישער וצ"ל) חלק ה' סימן נ"ה פוסק וז"ל, אלא אף דקיי"ל דזה וזה גורם מותר, מ"מ לבתהילה אסור וכו' ואם כן בודאי צריך להזהר ולעמוד בהשגחה המורה שלא להביא לשחיטה רק עופות שלא נולדו מתערובת המינים, ואם ממילא יפסיקו כל הדברים האלו מה שמעריכים עופות טמאים עם טהורים, אחר שראו שאינו הולך במסחר. וכל זה כתבנו לפי מה שאמרו השואלים שהזכר הוא העוף הטמא, אולם אחרים טוענים שהנקבה היא העוף הטמא, אם כן בודאי כל הנולדים הם עופות טמאים, וכו', עיין שם. ובענין שלא לשחוט את בני הכלאים ראה גם שו"ת שכם הלוי חלק י' סימן קי"ג. וזה לשונו: על כן עלינו להתקורר ולעמוד בהשגחה המורה שלא להביא לשחיטה עופות רק ממקור שהוא ברוך מחשש תערובת מינים, ושהאפרוחים גדלים רק ממין שהמסורה ברורה בלי פקפוק בין מצד הזכר ובין מצד הנקבה, - והשי"ת יצילנו ממכשולים ופגיעה ח"ו בקדושת ישראל. עכ"ל

הנה נעתיק להלן כמה ידיעות על תרנגולי הפטם שבהם מפטמים אותנו, מן הגלולים די לנו לאסור, וכל שכן ממה שנשאר בסוד, והשופט בצדק ישפוט האם הם נאכלים במסורת? אדרבא יענה נא הרב משה בראנסדארפער שליט"א האם עוף ה'קוצין' האסיל' האינגליש גיים' זה מלאי' שהם מאבות ואמהות תרנגולי הפטם, צורתם בצורת תרנגולים כשרים? מלבד מה שהם משונים במנעם שהם בעלי מלחמה (ואולי הם הדורסים לשיטת התוס') ועיקר מוונם מן החי.

לעומתם תרנגולי ה'בראקלי' שהובאו ממדינת בעלגיא, שהי' שם ישוב יהודי מאז מקדם וגם אבי אביו של ר' משה גר שם לפני המלחמה הנוראה ומסתמא גם הוא אכל מתרנגולים אלו, והדבר נחקר היטיב זה כמה שנים (מאז שנת תש"ס) ונמצא שאין בהם שום חשש תערובות.

קצת הסברים על העופות הנ"ל באילן היוחסין של תרגולי זמנינו: **מלאי**: יש קוראים לו "מאלאווי": עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) שמקורו מחלק תבל "אסיא". בעל תכונות יחודיות: רגליים ארוכות, גולגולת רחבה, צוואר ארוך, צורה מיוחדת של הגוף, מקור קצר, כמעט ואין כרבולת, ואין דלדולי בשר מתחת לראש,

--חוקר הטבע טמעניק (מלפני במאה וחמישים שנה) הי' משוכנע שהעוף ה"מלאי" לא מתייחס לאותם המקורות של שאר מיני עופות הבית, ויש הוכחה לטענה זו בכך שיש להם מערכת עיכול המיועדת לעכל מאכל מן החי (דהיינו שאין להם "יפק" או שהופק קצן מאד וכמעט שאיננו) בניגוד למערכת המיועדת לעיכול זרעים כבשאר העופות ממשפחת התרגוליים--,

אסיל: עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) שמקורו "הודו" דומה ל"תרגול המלאי", (מקור הידיעה – בטאון החברה של העוף הבר האסיתאי שנת תשס"ג)

אנגלי ישן (למעלה בשם "אולד אינליש גייס"): עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) מאנגליא, בעל כרבולת קטנה יחסית.

נוי המפשייר: (מפותח מזן) 'רוד איילנד רד' מקורו בארה"ב ממכלוא הזנים (תוצאה מתערובת הזנים) 'מלאי' ילגהורן ועוד זנים מאסיא (י"א 'קוצ'ין ו'זיווא')

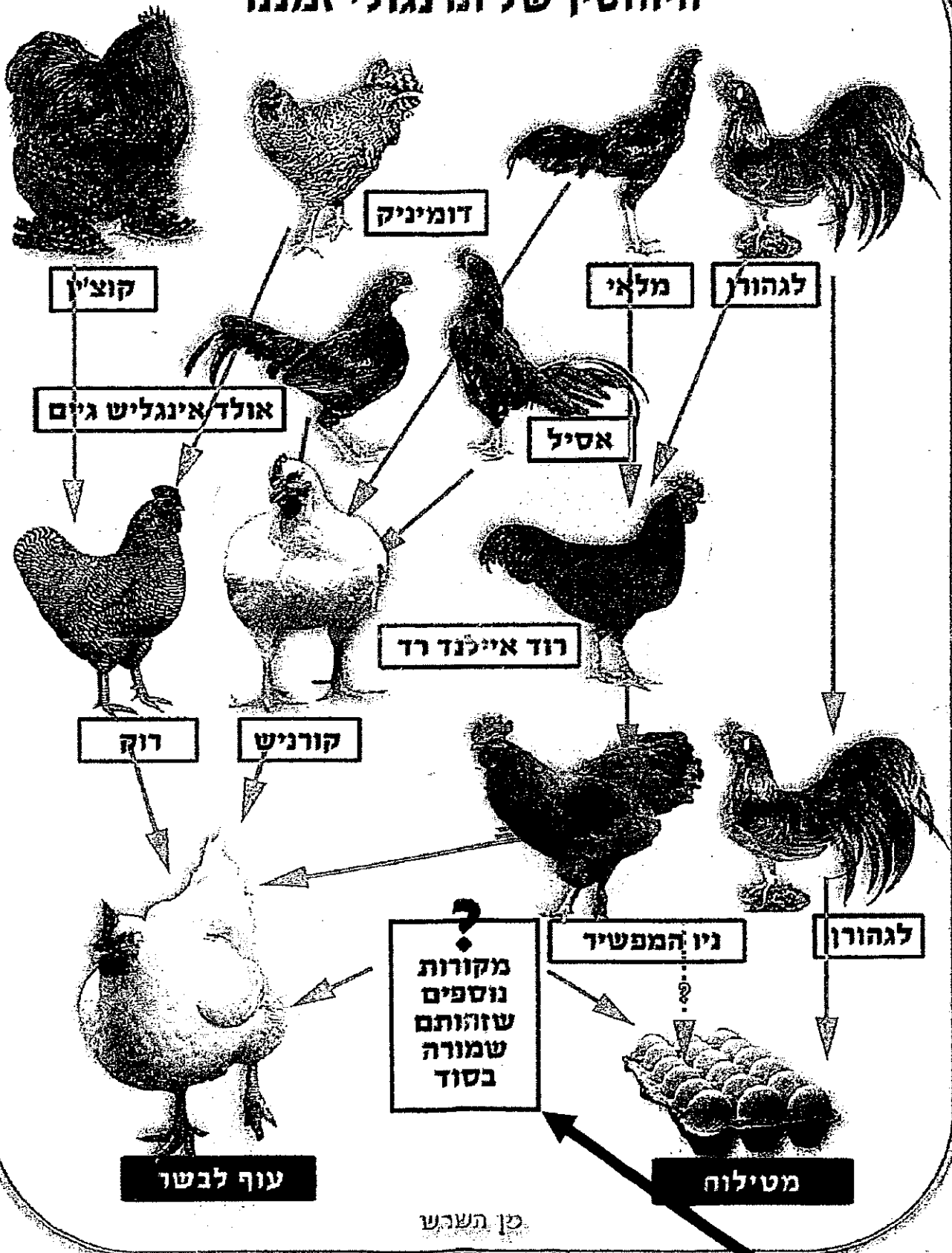
(מקורות: מאמרים מהאוניוורסיא של אילינוי, ומהאוניוורסיטא של אוקלהמא, וספרי הסנדרטים הרשמיים של ארה"ב ואנגליא)

הנני חותם בצער על שהוכרחתי לצאת בגלוי

שלמה ציפער

זהו יישוב קבע
במחוזות המזרחיים

היוחסין של תרנגולי זמננו

העתק מקונטרס 'מן השורשי' שנת תשס"ו

שים לב למה שכתוב כאן!!